

Передплата

«РУСЛАНА» виносять:

в Австрії:

цільний рік . . . 10 зр. (20 кор.)
пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
квартальний рік . . . 2-50 зр. (5 кор.)
місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

цільний рік . . . 16 рублів
або 36 франків
пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
інше число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не візьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Просини до передплати.

днем 1. (14.) січня 1901. р. починає імя Боже пятий рік нашого видавства.

Остаємо як доси, так і на будуче при самій програмі, що має на цілі: об'єднати права нашої Церкви, народної і накликуване народовців до єдності. На тім становищі витребаємо наполегливо і консеквентно! Нашого національного стягу не дамо поневіряти людем, що давно вибились з під него і стали на чужу службу. Ми віримо, що надійде та хвиля, коли весь табор народовців стане плече об плече до борби за народні права, а на своїм прапорі напише слова: Проч зі злукою з ренегатами! Наша справа за чиста і за свята, щоби до неї посьміли міщатись нечисті руки!

Щоби дати нашим читателям як найвірнійший образ життя руского народа, ми постарались о збільшенє числа наших кореспондентів на провінції.

В фейлетонах нашого дневника будемо містити лише вартні твори, так з оригінального письменства, як і перекладів.

Протягом 1901. р. напечатаємо широкую повість Кониського п. з. «Молодий вік Максима Одинця» і його сатиричний нарис: «Клопоти українського письменника і видавця». (В редакційній теці маємо: Нечуя-Левицького «Культурні типи старинного Сходу», Байронову поему «Мазепа» в перекладі М. Старицького і ин.). Літературну поміч прирекли нам письменники з України, яких імена не подаємо

задля загально звісних причин, а з галицьких, молодших, визначнійших письменників: Ос. Маковей, др. Щурат і Богдан Ленкий.

Постійно будемо удержувати в нашій часописі літературні і наукові огляди, чи то поодиноких письменників, чи видань. В тім напрямі маємо рівнож обезпечену співучасть так українських, як і галицьких критиків і знатоків літератури.

Дякуючи сердечно всім нашим Прихильникам, що працею своїх рук і заохотою піддержували нас в тяжких нераз хвилях, ми просимо їх також на будуче о ласкаву поміч та о приєднуване чим раз більше числа передплатників.

Всіх наших довжників просимо о ласкаве вирівнає залеглостей.

Услівя передплати ті самі, що й в попереднім році.

Новоприступаючим передплатникам виплемо даром всі числа сегорічні, в яких міститься ширша цікава розвідка: Руска справа в урядовім освітленю.

Редакція «Руслана».

Дві виборчі відозви в Чехах.

(X) Недавно появилася виборча відозва чеської консервативної шляхти, а за нею відозва ліберальної шляхти. Обидві заслугоють певної уваги. Відозва консервативної шляхти визначає ся спокійним тоном, поважною і переконуючою аргументацією, але найціннішою її прикметою є, що вона недвозначно, виразно і рішучо ви-

ступає проти обструкції, з якого боку она би не вишла і п'ятує обструкцію яко гріх проти держави, проти парламентаризму, яко тяжке нарушенє конституції і законів. Хто знає суспільні і політичні взаємини консервативної чеської шляхти, сей зуміє оцінити вагу тої заяви, а також політичної відваги. Ліберальна шляхта ані в Чехах ані в иньших австрійських краях не здобула ся на таку відвагу, і справу обструкції або прямо промовчала, або звернула ся лише проти чеської обструкції, забуваючи о тім, що чеська обструкція була лише наслідком німецької. Консервативна чеська шляхта осудила рішучо обструкцію яко атентат на державу, конституцію і парламентаризм. Однак се ще питанє, чи здійснить ся, щоби рада державна сама вилічила ся, чи нова рада буде мати на стілько сили, щоби здусити обструкційну язю, наколи-б она знов піднесла свою голову. Було-б вже се великим успіхом, коли-б повело ся перемогти регуляційну обструкцію, бо проти галабурдної обструкції рада державна є зовсім безсилна, так само як і давня рада, хоч проти насили так само корпорації, як і поодинокому чоловікови прислугує право конечної самооборони.

В порівнаню з давніми відозвами теперішняя не вводить нічого нового, а держить ся давних основ, держить ся держави та історичних підвалин і бажає законодавство натхнути християнським духом. Сей християнський дух наказує з одного боку подбати про пільги робітничих верств суспільности, а з другого боку усунути всі перепони, які стоять в дорозі до порозуміння народів. Можна би лише бажати, щоби численна громада послів признала сю

З п'єсень Ол. Я. Кониського.

Кумедні пригоди.

I.

На хуторі у Китовраса.

(Конець).

— Дак отсе і вся пригода? спирає Лаврін: уже і край?

— Та воно і край і не край; бо те, що далі було, ледві чи можна назвати пригодою, а коли й пригода, дак не кумедна, а гірка дуже...

— Говори і про неї!.. Вже-ж, коли почав, дак доведь до краю!.. Говори, кінчай; озвали ся разом усі ми.

— Нехай!.. говорити му. До самого Кролевеця я не спроможен був ні про що більш думати, як про той сором, якого я набрав ся у Китовраса; сівши в вагон залізницї, я до самого Конотопу видихав той «хміль» і якось по троху тверезійшав, відходив. З Конотопу вже мене не бентежив ні «старичок», ні «наймишка» очи з її «штыволі», ні «тютюн»; ні що, за те перед очима у мене стала і не відступно стала Оленка!.. Причарувала вона мене, тай годі: причарувала не тільки краса її, а її розум-освіта, ідейність!.. Не вже-ж не гріх нам буде, не злочинство ми загодіємо, коли випустимо з своїх рук таку українську силу, такий націо-

нальний скарб? Поміркуйте самі: чого тільки не можна зробити на користь нашої ідеї орудуючи такою духово-моральною і разом матеріальною, грошевою силою!.. Аж усе, що має Китоврас: землі, худобу, гроші — все те не чия буде, як Оленчине!.. Да тут прямиий національний обовязок і наказує і приказує мині побратися з Оленкою!.. Майнула була у мене в голові думка — про кохання; але зараз і зникла: кохання, звістно — добра річ, та за нашого часу не в йому сила: треба спершу побратися, а тоді вже полюбити. Я не почував в собі кохання до Оленки. Певнійш я кохав її коханням горожанина України!.. Та хіба-ж можна — не покохати Оленку і всяким інчим коханням!.. Але — добре!.. А вона як? Міркуючи коло сего питання — я прийшов до такого виводу: Оленка — яко людина доволі освічена і добре розвинена — не може не бути дитиною сього часу, не може не тримати ся тих думок і переконань, які кермують усією літною частиною її ровесниць і ровесників. — Се річ певна. А коли так, то не може вона вважати за першу потребу задля шлюбу — тієї сантиментальности, що наші батьки, діди, прадіди і т. д. аждо Адама назвати: обопільним коханням!.. Вона, — яко свідомо горожанка України, — добре тямить, що перш за все треба, кохаючи ідею українську, послужити їй реально!.. Розвиваючи отсеї думки далі та далі я прийшов до того, що і мій і Оленчин національний обовязок — примушує нас з нею побратися — і я повинен усі

отсеї думки висловити їй щиро, просто і прохати, не гаючись, дати щирю відповідь!.. а опріч новної згоди — іпчої відповіді годі було й сподівати ся!.. Небавом — я й написав до неї такого листа, списавши цілих три великих аркуші почтового паперу!.. Почав я ждати відповіді!.. І досі я не тямлю, чого я так тремтно тремтів від того ждання!.. Я-ж був певен — яка повинна бути відповідь!.. я проте — тремтів!.. Добре, що не довго ждав. На семей день приймаю з почти лист: рука незнаєма, штепел — Кролевець — ну, значить від неї!.. Розпечатав і впив ся очима!..

Вгадайте, яка відповідь?

— Гарбуз!.. не яка більш!..

— Гарбуз та не гарбуз!.. Зроду не вгадати!.. Вона вернула мій лист і більш — ні словечка!.. От вам і Українка, і націоналісти!.. От вам і свідомо людина!..

Усі ми — якось не хотя засьміяли ся!..

А Лаврін переогодом і каже:

— В цілому оповіданню д. Гонкого — жадної пригоди я не бачу!..

— А що-ж ви бачите? — спитав трохи гнівно Гонкий.

— Саму тільки нетактовність вашу, яка не могла бути користою ні вам, ні українській справі.

Мая 31. — 1899.

програму своєю. На жаль сего не буде, а всеж таки можна радити, що хоч невеличка громадка сміливих борців вступає до нової ради під сим прапором.

Відозва ліберальної шляхти в Чехах, окрім деяких партийних окликів, мало різниться від попередньої. Відозва чеських консервативів кладе вагу на державно-правне становище і є глибше обдумана, але обидві відозви проникнуті австрійським духом. На них справджують ся слова д-ра Кайцля, що обидва народи в Чехах розділені паперовою стіною, шкода лише, що ті, що промовляють іменем обидвох таборів, не мають відваги пробити сю паперову стіну, та що одні і другі стоять на своїх становищах і жадна сторона не пробує, чи не можна би хоч обійти околом сеї паперової стіни иншою якоюсь дорогою.

Але знаменнішою від виборчої відозви ліберальної шляхти в Чехах є промова д-ра Бернрайтера (давний міністер торговлі), якою він мотивував видане сеї відозви. Він пояснив вельми тверезо сучасне політичне положення і вказав, куди мусимо зайти, наколи рада державна буде неспроможною до роботи. Др. Бернрайтер сказав: забагнене або октройоване, а властиво повинен був сказати: по забагненню мусить наступати октройоване. До галабурдної обструкції імовірно в новій раді не прийде, бодай з початку ні. Але рада державна буде бездільна, сторонництва будуть стояти узброєні проти себе, а тоді мусить дійти до забагнення, що приневолить до октройованя. Очевидно висувують ся вже політичні штукарі, що мають вже на поготові ліки на сю недугу. Вони вже вказують міністерству Кербера сю точку, як Мефісто свому ученикови, з якої належало-б почати лічене сеї недуги. На думку сих лікарів повинно покинути міністерство дотеперішню неутральність, розпочати боротьбу з нелюбими лібералам-аитисемітами, а відтак і Чехам показати зуби, тоді, запевняють сї політичні штукарі, все піде. Але і ми певні, що тоді все піде, — розуміє ся—в розтич, а пересилене стане нагальним. Розумні і поважні панове з лівиці, як Бернрайтер і Грабмаєр, думають про се інакше, але забувають про се, що уміркованих лівичаків підганяли все радикали, а тепер те саме може повторити ся ще в більшім розмірі, позаяк німецькі радикальні елементи вийшли скріпленими з виборів.

Не можемо закінчити сеї статі, не згадавши про відзив д-ра Кайцля о промові д-ра Бернрайтера. Др. Кайцль годиться зовсім з Бернрайтером в тім погляді, що не галабурдна обструкція, але протягла, «зимна» обструкція є небезпечна. Такою обструкцією проволочла лівиця в 1898 р. парламентарне залагоджене австро-угорської угоди, а через те вийшла она значно некористнішою для Австрії. Однак Кайцль не згоджує ся з Бернрайтером год-до способу трактованя сеї угоди. Залагоджене її §-ом 14-тим було споводоване німецькою обструкцією. Треба було відваги, так угоду перевести, а відвага прийшла звідси, що ліпше не конче добра угода як ніяка. Щоби вийти з сеї угової справи, котра все ще має провізоричний характер, є дві дороги: або полишити нетиканими §. 14-тим видані розпорядження — *quiesce* — або мати відвагу поправити угоду в парламенті. Третьої дороги нема, а мимо того хоче Бернрайтер в раді державній такої ухвали, щоби угоди не ухвалювати!

Се є доктринерство не виконне, а навіть із становища Бернрайтера небезпечне, бо тут не обійде ся без горячої розправи, якої він саме боїть ся, що розірвало би мости між Австрією і Угорщиною. І такої ухвали бажає Бернрайтер, щоби спонукати правительство до нових переговорів з Угорщиною. Се зовсім непотрібне, бо така указка для правительства містить ся в цісарскім розпорядженю з 21. вер-

сня 1899 р. Так само незрозуміле є домаганє Бернрайтера, щоби парламент відрочив розправу над цісарськими розпорядженнями про угоду, аж до переведеня нових переговорів. Чиж потрібно, щоби парламент касував розпорядження, коли они вже будуть знесені новою дійсно заключеною угодою?!

Др. Кайцль висловив переконанє, що ані утворене роботящої більшости, ані «моральне і політичне» унеможливлене обструкції, ані розправа над цісарськими розпорядженнями угодовими, лише розв'язка національного питання може довести до уздоровленя політичного положеня. Однак тут не може часткова латанина, про яку думає Бернрайтер поновим внесенем язикових предложень, а можна дійти до тої цілі иншими випробованими дорогами. Кайцль констатує, що теперішні виводи Бернрайтера о много ліпше роблять вражінє, як єго пільзненська жовтнева промова.

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

Цікава річ, що німецька бюрократія, яка опікувала ся Гол. Рус. Радою, не знала, як властиво називати сю нову народно-політичну справу. В рік пізнійше н. пр. староста з Вадовиць Льозерт, представляючи кандидатів на посади при новій організації політичних властей і бажаючи при тім одного особливо, як бюрократичним жаргоном говорять, виштрихнути, додав до єго кваліфікаційної табелі «також для Ruthenien і Буковини спосібний». Мало се мабуть означати, що кандидат знає руску мову.

Дальшу ходу справи поділу Галичини на дві провінції, її убитє в хвилі, коли Голуховский став державним міністром, її хвилеве воскресенє за часів Шмерлінга, відтак повторне убитє за другого намісникованя Голуховского, на останку тісну і нерозривну її зв'язь з рускою справою як близькою креациєю з 1848/9 р., обминає др. Лозівський яко виходячу поза рамці єго монографії. Зазначає лише, що в перших роках своєї управи гр. Голуховский навіть в адміністративних розпорядках, іменно в економічнім обсягу, мусів бороти ся все з трудностями, які насував фактістнованя окремої губерніяльної управи в Кракові. Сї труднощі росли протягом часу в міру того, як на президентів краєвих по першім начальнику, скромнім совітнику двору Етмаєрі, покликуюно особистости з претенсіями відгриваня політичної і суспільної ролі. Такою особистостою був н. пр. Франц гр. Мерканден. В строго бюрократичнім обсягу гр. Мерканден старав ся навіть і міг ділати поза самостійним шефом, наслідком чого гр. Голуховский тим більше памятає о тім, щоби там, де се лише було можливо, була зазначена одноцільність краю. Дуже добра нагода лучила ся до того в хвилі, коли коронні краї з нагоди подружя цісаря Франц-Йосифа висилали ґратуляційні і чолобитві депутації до Відня. Гр. Мерканден вже ладив ся до світлої виправи на чолі західно-галицької депутації, коли серед тих приготовань заходи гр. Голуховского около виведеня сучасного принятя депутації обидвох адміністративних округів яко цілости, увінчали ся добрим успіхом. По мысли рішеня самого цісаря обидві депутації (східно- і західно-галицька) мали стати перед ним разом і то під проводом Голуховского. Сунроти так прикрого рішеня гр. Мерканден глядів в сїм бодай пільги, що західно-галицьку депутацію проводив до Відня, але не до цісарского замку!

(Далі буде).

Вибори до державної ради.

В Галичині і Буковині з II курії торговельних палат вибрано послами: у Львові одноголосно дотеперішного посла, аптикаря Пінса-Поратинського, в Кракові дотеперішного посла Арнольда Рапарорта, в Бродах одноголосно д-ра Генрика Колішера, а в Чернівцях майже одноголосно Леона Розенцвайґа.

Чехи вибирали вчєра з III курії міст 32

послів. Іменно вибрали: Прага (ста теперішного Молодочєха Бельского місто) Молодочєха д-ра Франца Прага (мала страна) дотеперішного Кафтана. — В Затці відбуде ся тісний вибір межі двома німецькими кандидатами Герольдом, в Карльсбаді вийдерериянець Паєр, в Карліні дотеперішного лодочєх др. Йосиф Кайцль, в Пардубицях дотеперішний Молодочєх Соколь, в Трутнові Шенерериянець Вольф, а в Будивичах дотеперішного чесько-консервативний кн. Фридерик Шенерериянець Вольф, а в Будивичах дотеперішного Молодочєха д-ри Плячка, Колін дотеперішного Молодочєха д-ра Форшта, Тавор Молодочєха д-ра Крамаржа, Сланков дотеперішного лодочєх д-ра Кіндермана, Шиبری дотеперішного Молодочєха Горжіцу, а в Стрбоді буде ся тіснійший вибір межі двома кандидатами Свободою і Шальком. В Брно вибрано дотеперішного Молодочєха д-ра Сляму, в Ічині дотеперішного Молодочєха д-ра Грубого, в Тішині (Wittingau) Молодочєха Рика, в Чеславі дотеперішного Молодочєха д-ра Герольда, в Хелліці дотеперішного Шенерериянца д-ра Берайтера, в Адамові Молодочєха дотеперішного посла Спіндлера, а в Пільзні дотеперішного Молодочєха Франца Шварца. Ліберець вибрав дотеперішного німецького лодочєх Прадого, в Тельшіві буде ся тіснійший вибір між Шенерериянцем др. Тшаном, а німецьким поступовцем Фурером, Літоміриці вибрали дотеперішного німецького поступовця д-ра Фуркоґо, Устє Шенерериянца д-ра Айзенкольба, Яблонєць (Gablonz) Шенерериянца Берґера, Румбург дотеперішного німецького поступовця д-ра Перґельта, а Крумґаві дотеперішного німецького поступовця д-ра Нітшоґо.

В Моравії з III курії міст вибрано 13 послів, а іменно: в Кромєрижи дотеперішного Молодочєха Кульпа, в Найштат дотеперішного Молодочєха Адольфа Странского, в Граніцех (Mährisch Weisskirchen) німецького поступовця Кляйна, в Тшебові моравській Шенерериянца Альбрєста, в Голешові Молодочєха (дотеперішного посла) д-ра Заєка, в Штерберґу німецького поступовця д-ра Хіярї, в Нікольсбургу вибраний німецький поступовець Теу, в Новім Ічині (Neutitschein) дотеперішний німецький поступовець др. Менґє, в Зноймі дотеперішний німецький поступовець Гібнер, в Іґляві дотеперішний німецький поступовець др. Грос, в Берні дотеперішні німецькі поступовці бар. Ельверт і Лєкєр, а в Оломунци дотеперішний компромісовий Чєх Скаля.

Каринґія вибрала вчєра з IV, сільської курії чотирох послів, які всі принадлежать до німецько-людової партії, дотеперішних послів Черніґа і Верніша, та нових Чароґо і Ораша.

Після сєго вислід вчєрашних виборів представляє ся так, що в Чехах стан посіданя Чєхів і німецьких лодочєх вийшов без зміни, німецькі поступовці стратили, а радикали зискали 3 мандати. На Моравах вибрано 7 Німців-поступовців, 4 Молодочєхів, 1 німецького лодочєх, 1 радикала-Шенерериянца, отже поступовці зискали один мандат від Чєхів, а Шенерериянці від німецьких лодочєх. В Каринтії Словінці стратили свій одинокий мандат з сільської курії на річ Німців, а в Дальмації вибрано 1 народочєх Хорвата.

З політичного поля.

Намісник гр. Пінівський перебуває від кількох днів у Відні і був там на авдієнціях у цісаря і архикнязя Франца Фердианда. Якби можна судити з частих авдієнцій др. Кербера, гр. Голуховского, угорского президента міністрів Сєля, який перебуває також у Відні — відбувають ся там якісь важні наради.

Деякі відєнські дневники донєсли, що рада державна має стати скликаною вже 28. с. м. отже заледви 10 днів після покінченя виборів. Таким способом правительство не мало би часу навізати жадних переговорів, ані порозуміня з провідниками партій і не підготовило би зовсім терену для нової палати. При дотеперішних ислідах виборів, які вказують на більше за-

антагонізмів, надія на спосіб до праці, без енергичного пошительства стає дуже слабкою до поданий речинець відложити

Стратістичні зміни в міністерстві справ доносять з Відня, що дотепершефови галицького департаменту гр. вови Пінівському, братови намісника ажно найважнійші агенди і переказано фадартаментам, промисловому, метрикальвійськовости. Новий промисловий деоділено на три відділи, які обнимаислові заведеня з шефом гр. Леозерспергом на чолі; 2) загальні, проправи під кермою міністерияльного Роберта Крайцбрука і 3) технічний проводом старшого інжинера Райнера ювім департаменті кравового законодділено лише повітового комісаря гр. Лясоцкого до помочи шефови-Німцеом нового департаменту метрик війпривалезности іменовано міністеріекретаря Фр. Кальтенбруна.

Похорони Великого князя ваймарского Александра удає ся в заступстві нашого командант корпуса в Будапешті, генерал князь Льобковіц. На похоронах буде таепрезентация 64. полку піхоти, якого влаем був померший князь. Цісар Вільгельм також заступити на похороні з причини перестуди, задля якої від кількох днів не дає з мешканя.

Дня 18. с. м. відбуде ся в Берліні торжедвох-сотного ювілея істнованя пруского олівства, а в заступстві нашого цісаря поїде архикнязь Франц Фердинанд.

Про колонізаційну силу поодиноких народів видав о. Піоле в Парижі книжку, в якій казує, що Франція лише тоді зможе удержати і розвинути свої колонії, коли спроможе ся і сильнійший еміграційний рух. Після статистици, заміщеної в сій розправі, представляє ся еміграція з Європи в такий спосіб: Від р. 1820 до 1885 виемігрувало з Європи 19,000,000 осіб, часі від р. 1886 до 1895, виемігрувало 7,000,000, отже разом з попередними за 75 літ до р. 1895 виемігрувало: Європи 26 мільонів людей. З Франції межі р. 1853 а 1893 виемігруо 412,412 осіб, коли тимчасом в протягу літ 1876—1878 з Англії і Ірляндії виемігруо 318,566 осіб, с. є, що при 33,445,930 населєня випадає 31650 на 100,000 мешканців, а з Німеччини 75,807, отже при 43,657,386 населєня випадає 5788 на 100,000 мешканців. З Франції в сім часі виемігрувало заледви 9,724 осіб, що при 37,977,099 населєня чинить 876 на 100,000 мешканців. В протягу десятилітя 1886 до 1895 виемігрувало з Англії 2,244,800, з Німеччяни 890,199, Австро-Угорщини 765,622, натомість з Франції виемігрувало лише 125,000 осіб. В протягу XIX столітя до самих Сполучених Держав виемігрувало: з Англії і Ірляндії 6,825,590, з Німеччини 4,999,375 а з Франції лише 395,361 осіб. Отже зовсім оправдано є загальна гадка, що Французи не мають спосібностей до еміграції, бо навіть підчас найбільшого розвою французкої еміграції, заледви трохи Французів виемігрувало до Канади.

Документи до історії „нової ери.“

(Далі).

Заяви признаня **Є. Е. Митрополиті д-ру С. Сембратовичеви.**

Всєсвѣтлѣйший й Высокопреподобный гр.-к. Митрополитий Ординаріате:

Въ залученю /./ предкладає підписаний урядъ деканальний почительно заявленіє Пр. о. Емиліяна Брояковского завѣдателя парохіи въ Лукавці нижной, що онъ підписъ свой на адресъ признательности Др. Антоневичу откликъ.

Дулибы дня 4. марта 1891.

Шанковский.

Всєсвѣтлѣйшая и Высокопреподобная Митрополитальная Консисторіє!

Симъ смиренно заявляю, що не знаючи содержания адреса высланого послу Др. Антоневичу, велѣлъ емъ себе подписати, но теперъ

познавши содержание тогоже адреса откликую своій підпись.

Лукавица нижная 1. марта 1891.

Емиліян Брояковский
гр.-кат. завѣд. мѣсц.

Слава Иисусу Христу!

Ваша Ексцеленціє!
Ваша Высокопреосвященна Милосте,
Найулюбленнѣйший Архипастирю и Дობродію!

Богу Найвысшому дякую, що позволивъ менѣ дожити часу, въ котрѣмъ бачу благовіствуєся нове житє Церкви нашої и народу руского и піднесєну руку Нашого Архипастиря Митрополита, благословляючу тому историчному походови. Добуває ся зъ вірующею души Исаянъ имнь: Съ нами Богъ, разумѣйте языцы и покоряйте ся, яко съ нами Богъ. О я вірю, що то: «время посѣщенія» Божою милости надъ бѣднимъ народомъ. Той початокъ благовѣствує ся якъ разъ підъ сѣлвомъ звѣзди Вефлевемской.

О! нехай же Милосерде Боже справить, щобъ той народъ нѣколи не стратив з очей той звѣзди спасєня, чтобы въ него дорѣгъ не було иншихъ но Божій, призначєня иншого но Боже, а «Сіонъ святой» вказувавъ Емү заєдно пути живота «до скончанія вѣка».

Сподѣваюся, що Ваша Высокопреосвященна Милость зможуть и схочуть оцѣнити, зъ якимъ чувствомъ підношу залучєну адресу, якъ зъ глубокою души Милосердью Божому дякую, що можу єи принєсти до Вашого Владичюго трону яко даръ на коляду и на св. Сильвестра.

Не перомъ але кровію підношу ту народну правду — програму, коли би була така воля Божа — Ваша Ексцеленція о томъ знають, що не хтѣвъ бымъ говорити порожнихъ слѣвъ.

Въ ту велику годину піддаю себе и народъ мѣй невтихаючѣй молитвѣ Вашей Милости, мѣй Улюбленій Архипастирю.

Остаючи ся

въ найглубшой покорѣ и щирости
найвѣрнѣйшимъ слугою и сыномъ
въ Христѣ

іер. Д. Тянячевичъ
зъ Закомаря.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В субботу: гр.-кат. Анисіє, Теодори; рим.-кат. Гонорати. — В недѣлю: гр.-кат. Меланії; рим.-кат. Гіларія.

— **Новоприступающим передплатникам** вишлемо все числа сегорічні, в яких містить ся розвідка: Руска справа в урядовім освѣтленю.

— **Перші загальні збори** членів жіночої спілки промислової «Труд», товариства зарєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 28. н. ст. сїчня о 6. год. веч. в льокалі товариства «Руска Бєсїда» у Львові. Дневний порядок: 1) відкритє зборів; 2) справозданє уповажнєних основателями з дотеперішної їх діяльности; 3) вписуванє і принятє членів; 4) вибір 10 членів Ради управляючої; 5) вибір 3 членів контрольного комітєту; 6) внесенє членів.

— **Товариство Руских женщин в Перемишли** устроєє циклъ відчитів в роді людогово університєту. Перший такий відчит буде мати профєсор львівского університєту М. Грушівський в второк дня 15. (н. ст.) сїчня, в яким подаєть историчний огляд минулого столітя.

— **Справозданє** гімнаст. товариства «Сокіл» за місяць грудень 1900: Старшина відбула в сім місяци два засіданя, одно дня 13, а другє 27. Справозданє касове за місяць грудень: Прихід: Повісталість касова з падолиста 93.04 корон, вкладки членів 55 кор., влрати учеників 6 кор.; разом 154.04 кор. — Розхід: Чинш за падолист і грудень 140 кор., инші видатки 5 кор.; разом 145 кор. Лишає ся на слѣд. місяць 9.04 кор. — Богато членів залагає з вкладками, так н. пр. в тім місяци лєдвѣ половина зложила вкладки. Старшина проте на тім місци мусить звернутись до Другів з просьбою о точну влрату вкладок, бо в противнїм разі наше товариство не тільки успішно розвивати ся, але прямо утримати ся не буде могло. На внесок др. скарбника вчеркнено — на підставі §. 6. статута — 45 членів залагаючих з більше як 6-ма вкладками. Рівнож на внесєне др. скарбника ухвалєно упімнути 16 членів залагаючих з уплатою. — Вправ для членів відбулось 10 — пересїчно вправлялось 10 членів. Вправ для учеників старших було 6, вправлялось пересїчно 5. Вправ для учеників молодших було 7 — вправляло ся пересїчно 16 учеників. Вправи для членів відбувають ся, як до тепер, в второк, четвєр і субботу від 7—8. веч. — Принятю трєх нових членів і

10 учеників. Вислано петицію до сойму о постійну річну субвенцію в квоті 1000 кор., петицію передано на руки посла і члена Виділу кравового Вп. п. Савчака. — В ціли заведеня ладу і поділу праці в внутрішнім урядованю так старшини, як поодиноких функціонерів товариства ухвалєно переглянути і доповнити старий регулямін. Першу часть регуляміну т. є. регулямін для старшини і єї членів ухвалєно на засіданю 27. с. м. Другів, що зголосились до участи в вечерку, який має устроїти наше товариство, просить ся, чтобы точно приходили на вправи, бо час короткий, а вечерок мусить випасти під кождим зглядом дуже добре, если маємо мати надію і на будучє вечерки устроювати. У Львові дня 31. грудня 1900. Др. В. Гукевич, І. заст. голови. Я. Винюковский, справник.

— **Адвокати і лікарі у Львові після народностий.** На 169 адвокатів у Львові припадає 87 Поляків, 77 жидів а 5 Русинів. На 241 лікарів припадає 163 Поляків, 68 жидів а 10 Русинів. До Русинів в однім і другім случаю причислюємо лише тих людей, що в прилюднім житю до нашої народности признають ся.

— **Відбитки з фейлєтовів** нашої часописи в сїм році: 1) Владислав Оркан «Ніч» (в перекладі А. Крушельницького) вишла накладом видавництва «Живих струн». 2) Володимир Короленко «Судний день» (Иом кіпур), накл. «Видавничої Спілки». 3) Генрик Ібзен «Як ми мертві воскресемо» (в перекладі А. Крушельницького), накл. тов. «Академічна Громада». 4) Ант. Крушельницький «При ватрі», «Ізза віна» і «Гостина» поміщені в «Живих струн-ах». 5) О. Франц Мешко «Драма на селі» (в перекладі І. Кузіва), накл. перекладчика і С.-ки. 6) І. Гуцков «Уривль Акоста» (в перекладі Льва Лопатиньского), накл. «Видавничої Спілки». 7) О. Франц Мешко «Нагула» (в пер. І. Кузіва), накладом перекладчика і С.-ки. 8) Перебендя «Острожниця» і К. Зорян «Хто винен?», накладом А. Хойнацкого. 9) Богдан Лепкий «Стрічки», накл. А. Хойнацкого. 10) Панас Мирний «Морозенко», накл. «Видавничої Спілки». 11) Богдан Лепкий «Оповіданя», накл. А. Хойнацкого. 12) Влад. Оркан «Скапаній свѣт» (в перекладі Йосифа Стадника), накл. «Видавничої Спілки».

Крім того окремою відбиткою вийдуть монографії д-ра К. Студиньского: «Козацтво і гайдамачина в Енеїді Котляревского» і «Характеристика поезий Петра Гулака-Артемовского».

— **Тїсно стало на свѣті,** коли на опорожнену посаду дозорця цминтаря в Подгужу зголосило ся 80 кандидатів, а межі ними два, що покінчили другий рік правничих студій на університєті.

— **Малолітний убійник.** В Ельнбоген в Віртенбергії в навечєрє лат. Різдва 11-літний хлопцє замордував свою 6-літну сєстру. Дівчина дістала на сьвята богато подарунків і се викликало у хлопця зависть. Він домагав ся від неї, аби з ним поділилась, а коли дівчина не згодилась, тоді він розбив єї голову каменем, а трупа сховав під купу каміня. Запитаний о сєстру, брєхав, що не знає, де поділась, а коли найдено тїло убитої, утік, але єго зловлево.

— **Чи морд ритуальний?** Перед кількома місяцями донєсли ми про таємну подію в Вильні, яка в найвисшій стєпени роз'ярила була вилєньське населєне. Служниця у жиди-фризєра Бльондєса, Вінкєнтія Водзіньска, одної ночи вибігла на улицю та кликала о поміч. Коли збігли ся люде, Водзіньска оповїдала їм, що жиди Бльондєс і ще один незвісний єї станули з бритвою над єї лїжком і хотїли єї зарізати. Доказом сєго були рани на єї шиї. Справу передано сєйчас судови, а на днях відбула ся тайна розправа, що трєвала цілий тиждєнь. — Бльондєса засуджено на 16 місяців тяжкої в'язниці з утратою всїх прав горожаньских, а єго спільника не вислїджєно. В мотивах вироку сказано, що Бльондєс з другим ще жидом поранили Водзіньску, без доказаного наміру відобрати єї житє.

— **Землетрясєне в Чехії.** В четвєр о 3½ год. рано в деяких місцевостях Чехії дало ся чути сильнє землетрясєне. В Хропові приміром мури місцевої школи так попукали, що дальша наука в школі не могла відбувати ся. Напрям землетрясєня йде з полудневого сходу на північний захід і лежить на лінії, що провадить з полудня через Хорвацію, Стирию, гори Герцинські в Німєччині до вульканічного острова Ісландія.

— **Між артистками.** В Полтаві в італійській опері побили ся публично на сцені дві артистки, Бастєляні і Пойдебард. Слїдуючого дня обі артистки мали разом виступати. Заки розпочало ся представлєнє, піднесла ся куртина, обі сєперниці вийшли на сцену, публично перєпросили ся і поцілували одно другу.

— **Ювілей пруского королівства.** Цісар Вільгельм зарядив, чтобы все прускі університєти, академії, висші, середні і низші школи сьвяткували в дню 18. сїчня 1901 200-літний ювілей коронації першого пруского короля Фридриха І. Фридрих І. був сином великого елєктора Фридриха Вільгельма та коронував ся в році 1701. на пруского короля, против волі папи римского, ко-

ролів польського і французького. Інші пануючі згодилися на коронацію, хочай не радо. Перший король пруский любив красні штуки і науку, заснував в Берліні академію наук, академію малярства, спроваджував з заграниці професорів і багато причинився до піднесення просвіти в Прусах.

— **З поза куліс італійського кабінету.** Сільвані, редактор часописи L'oripione, до недавна побірав по 2.000 лір місячної платні від президента міністрів, Саракко, щоби не оголошував нічого компромітующого з життя міністра д-ра Рубініо-го. Сільвані був приватним секретарем Рубініо-го, але що належав до триєстеньких і тридентських ірредентистів, то на жадане австрійського посольства, віддалив его Рубіні. Від того часу почалося перекупство та тревало до липня 1900. р. Коли Саракко заявив, що даліших рат не буде виплачувати, мстивий Сільвані оголосив цілу сю історію в своїй часописі і заізвав перед суд президента міністрів. Вправді за старанем Саракко процес відложено на пізніше, але Сільвані видав на днях отвертий лист до короля Віктора Імануїла, в яким напечатав цілий акт обжалованя і деякі документи, найбільше компромітующі міністра.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних оповіщує:**

Дня 9. січня с. р. отворено часть залізничого шляху Кімполонг-Валепутна на будуючийся буковинській залізници льокальній Кімполонг-Дорна-Ватра, зі стациями Псжоріта і Валепутна тільки для руху товарового. Заведене руху особового, що наступить імовірно доперва з днем 1. мая с. р., буде подане до прилюдної відомости осібним оповіщенням.

Посмертна оповідка.

О. Йосиф Левицкий, парох в Сидорові, завідатель гусятинського деканата, упокоївся в 64. році життя, а в 38. р. сьвященства. В. е. п.!

Іванна з Камінських Зацерковна, жена о. Осипа Зацерковного, пароха Водник, упокоїла ся дня 6. с. м. в 32. році життя. В. і. п.!

Наука, штука, література.

— **Енцикліка Папи Льва XIII. про робітниче питанє.** Накладом «Літ. наук. Товариства» української духовної семинарії у Львові. Львів, 1900. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Стор. 1—40, 8°. Ціна 30 сот. з поштовою пересилкою. Замовляти можна у п. Ярослава Левицкого, богослова IV р. укр. дух. семинарії у Львові, ул. Коopersника ч. 36.

Телеграми.

Відень, 11. січня. Vaterland оголошує телеграму бар. Діпавлього, в якій Діпавлі рішучо відкажує ся прийняти посольський мандат до парламенту з сільської курії Боцен-Меран.

Царгород, 11. січня. Померла ту одна особа на чуму. Заряджено всякі средства осторожности проти розширення сеї пошести.

Вешингтон, 11. січня. Потверджує ся вість, що дипломати німецькі, англійські і американські нараджували ся, аби над справою висоти винагороди, яку Китай має заплатити, наради відбували ся в Вешингтоні, або в одній зі столиць Європи.

Капштад, 11. січня. Лорд Кітшенер доносить, що на всіх боевих лініях Боери атакують Англичан та наносять їм значні страти.

Дешевим і гарним.

на коляду, новий рік і при інших яко гарна прикра

Картини: Верещагіна, Шевчен- вині і Сластьона, могила.

Можна дістати через адміністрацію „Рух“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот

COLOSSEUM Ernesta Tk

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ у

Програма від 1. до 15. січня 1900

При співучасті військової музики

1. *Труна Grigory* зі своїми ікарійцями.
2. *Труна Стоянов* російські сьпіцери.
3. *Robert Nickel* славний гуморік.
4. *Труна Bairoth's* англійська пант.
5. *Hermanos de Castila* іспанській танецьковий концерт.
6. *The Thorniu's* ек.
7. *I. Garcia* представитель сільветок.
8. *Anasta* сцена в реставрації.
9. *Mst. Marc* глер при участі комічної асистенції.
10. австральська баритонова співачка *La bella caschani*, котра в попередній програмі з слабости не могла продукуватись, буде пати в теперішній програмі. — Початок год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю сьвята два представлення. Що п'ятниці High представленє. Білети вчаснійше можна замочити і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля у Львові.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Виреев. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносивть:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк красвий і Каси ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускїм язичі. Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селі

ціна 70 сот.

і того самого автора: **НАГУЛА**

ціна 30 сот.

оповіданя з життя Словінців в перекладі І. Кузіва

нехай як найскорше замовить сї дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарецкого 26, або в Ставропільській Книгарні, ул. Руска у Львові.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященики, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житеву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 %.

— Уділ членскій вносивть 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Інформації і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнійших комбінаціях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адм.

Гіпотечного.

БАНКУ

Контора виміни
д. к. упр. гал. акц.

виплачує без потрученя
провізії або коптів

цінні папери

вильсовані

КУПОНИ

Відлягі